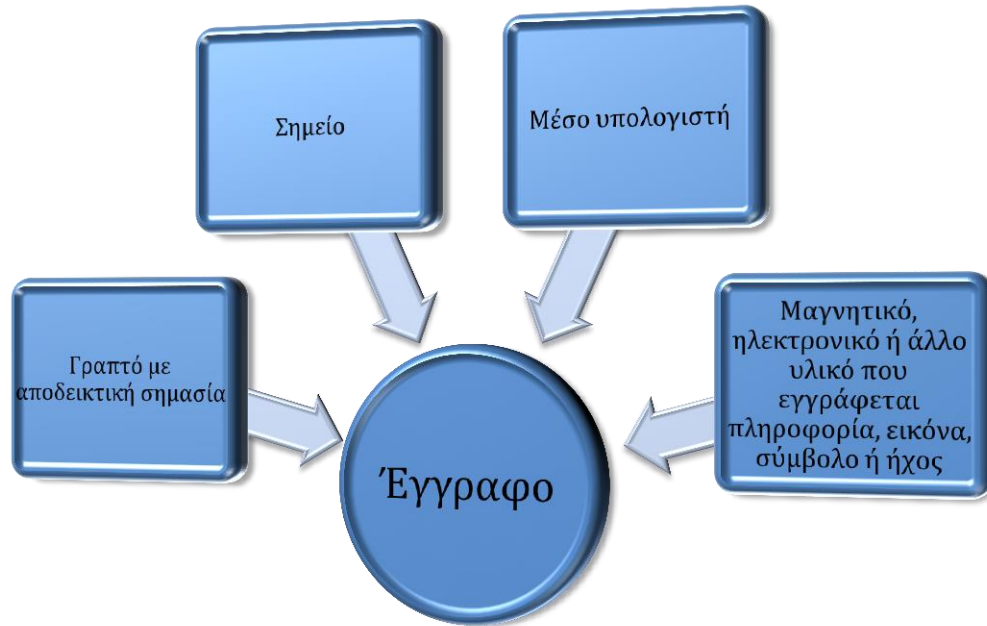

Σημειώσεις στο Ποινικό Δίκαιο

Ειδικό Μέρος: Τα εγκλήματα περί τα υπομνήματα

Έγγραφο είναι η ενσωμάτωση ανθρώπινου διανοήματος σε έναν υλικό φορέα. Άρα έχει επικοινωνιακό χαρακτήρα. Πρέπει να είναι κατανοητό τουλάχιστον από τον εκδότη του και έναν ακόμα. Για να χαρακτηριστεί ένα έγγραφο υπό την έννοια του ποινικού δικαίου θα πρέπει να συντρέχουν τα εξής στοιχεία:

Διαιωνιστική λειτουργία

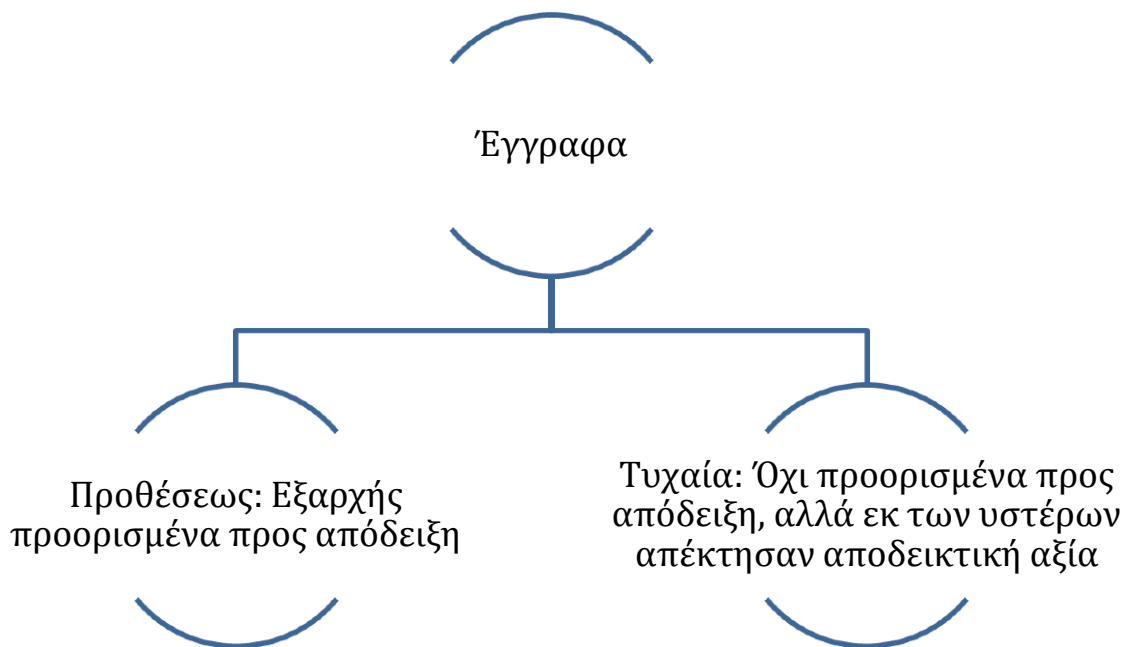
- Σύνδεση του διανοήματος με τον υλικό φορέα κατά σταθερό τρόπο για τις ανάγκες των συναλλαγών

Εγγυητική λειτουργία

- Ύπαρξη εκδότη εξατομικευμένου ακριβώς. Δεν απαιτείται ιδιόχειρη υπογραφή αυτού.

Αποδεικτική λειτουργία

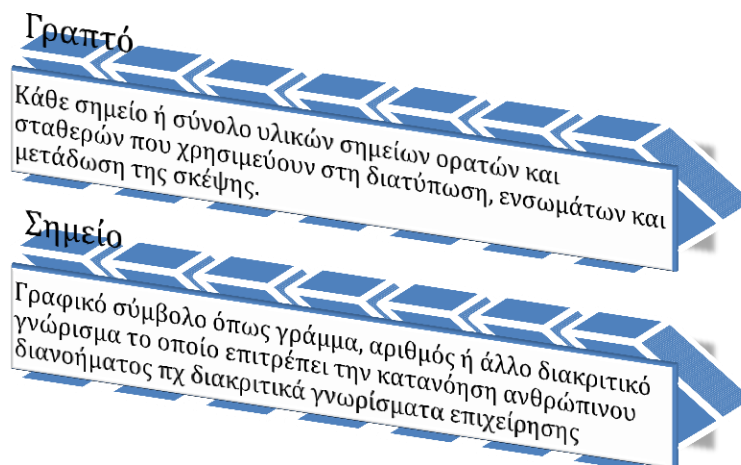
- Το έγγραφο είναι προορισμένο ή πρόσφορο να αποδείξει γεγονός με έννομη σημασία. Έχει αποδεικτικό προορισμό.

Έγγραφο προθέσεως είναι μια εξοφλητική απόδειξη
Τυχαίο έγγραφο είναι πχ μια ερωτική επιστολή που μπορεί να αποδείξει τη σχέση δύο προσώπων πχ σε σχέση διαζυγίου.

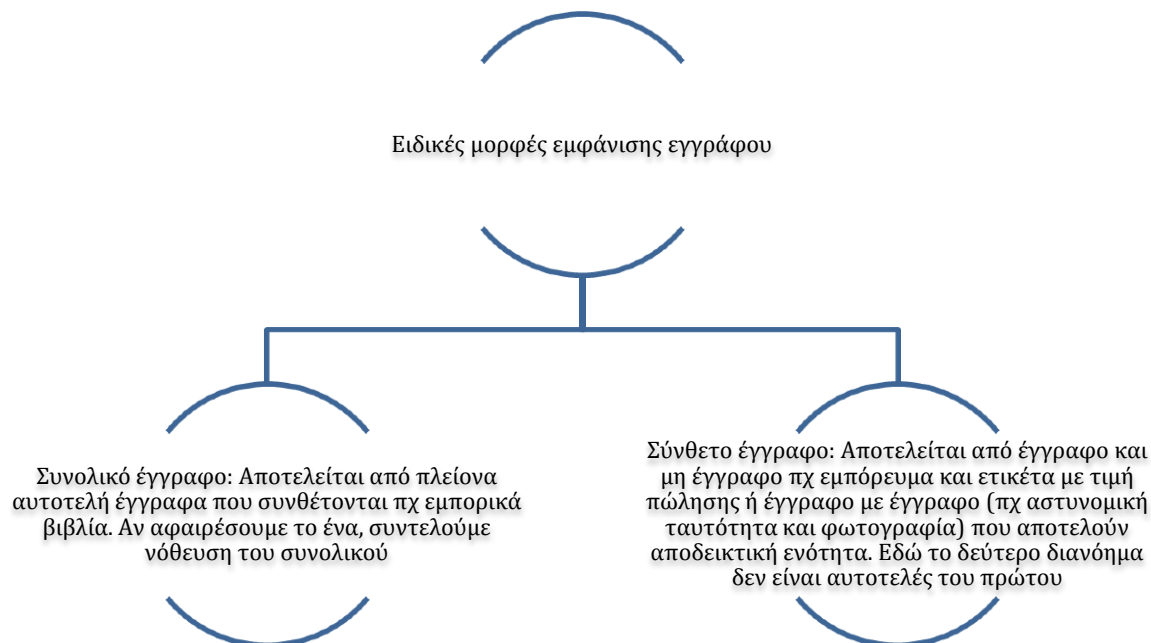
Πρέπει το αποδεικνυόμενο δια του εγγράφου γεγονός να έχει έννομη σημασία, δηλαδή έννομες συνέπειες. Θα πρέπει συνεπώς αυτοτελώς ή σε συνδυασμό με άλλα το γεγονός που αποδεικνύεται από το έγγραφο να αποτελεί κατά το νόμο προϋπόθεση για τη γένεση, ύπαρξη, διατήρηση, μεταβολή, μεταβίβαση, απόσβεση ή πιστοποίηση δικαιώματος, υποχρέωσης ή μιας έννομης κατάστασης του δημόσιου ή του ιδιωτικού δικαίου.

Ειδικότερα τα είδη του εγγράφου:

Δεν είναι έγγραφα τα απλά αντίγραφα, καθώς ελλείπει ο εκδότης αυτών και όχι επειδή στερούνται αποδεικτικής σημαντικότητας.

Η πλαστογραφία (ΠΚ 216)

Έγκλημα σωρευτικώς μικτό

Κατά την ΠΚ 216, πλαστογραφία τελεί: όποιος καταρτίζει πλαστό ή νοθεύει έγγραφο σχετικά με γεγονός που μπορεί να έχει έννομες συνέπειες (αντικειμενική υπόσταση) με σκοπό να παραπλανήσει άλλο (υποκειμενική υπόσταση).

Τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών (πλημμέλημα). Η δε χρήση του πλαστού από αυτόν είναι επιβαρυντική περίπτωση (όχι αυτοτελώς αξιόποινη πράξη, όχι ύστερα συντιμωρητέα πράξη).

Κατά την παρ. 2, η χρήση του πλαστού τιμωρείται αυτοτελώς (ένα έγκλημα από μόνο του).

Η παρ. 3 μας παρουσιάζει την κακουργηματική πλαστογραφία: Πρέπει ο υπαίτιος των πράξεων των παρ. 1 και 2 να σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον και το συνολικό όφελος ή η συνολική ζημία ξεπερνούν τις 73.000 ευρώ. Τότε τιμωρείται με κάθειρξη ως δέκα έτη.

Με την ίδια ποινή τιμωρείται και ο υπαίτιος που διαπράττει πλαστογραφίες κατ'επάγγελμα ή κατά συνήθεια και το συνολικό όφελος ή η συνολική ζημία υπερβαίνουν τις 15.000 ευρώ.

Άρα:

Η πλαστογραφία τελείται είτε με κατάρτιση πλαστού εγγράφου είτε με νόθευση γνήσιου. Το έγκλημα είναι σωρευτικώς μικτό **γιατί οι περισσότεροι τρόποι στοιχειοθέτησης της αντικειμενικής υπόστασης που αναγράφονται στο νόμο δεν είναι δυνατόν να εναλλαχθούν αλλά κάθε ένας είναι αυτοτελής. Έτσι αν κάποιος καταρτίσει πλαστό έγγραφο και νοθεύσει γνήσιο, διαπράττει 2 εγκλήματα πλαστογραφίας.**

Παθών του εγκλήματος

Αμέσως ζημιούμενος δεν είναι μόνο εκείνος του οποίου η υπογραφή πλαστογραφήθηκε ή νοθεύτηκε το έγγραφο του οποίου είναι εκδότης (ασχέτως αν υφίσταται περιουσιακή βλάβη καθώς εδώ νομικό αντικείμενο του εγκλήματος είναι η εμπιστοσύνη στην ακεραιότητα της έγγραφης απόδειξης), αλλά και όποιος ζημιώνεται από τη χρήση του.

Αντικειμενική υπόσταση

Περίπτωση 1: Κατάρτιση πλαστού

Κατάρτιση πλαστού είναι η δημιουργία ενός εγγράφου που δεν υπήρχε και φέρεται ότι προέρχεται από ορισμένο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ενώ στην πραγματικότητα δεν προέρχεται από αυτό. Έχουν αναπτυχθεί τρεις θεωρίες σχετικά με το ποιος είναι ο εκδότης του εγγράφου.

Κρατούσα είναι η πνευματική θεωρία η οποία υποστηρίζει ότι εκδότης του εγγράφου είναι εκείνος από τον οποίο προέρχεται το διανόημα που είναι ενσωματωμένο στον υλικό φορέα ανεξαρτήτως ποιος το ενσωμάτωσε. Η θεωρία αυτή εμπλουτίζεται από την **κανονιστική πνευματική** (που κατά το γράφοντα είναι πιο γενική, άρα και πιο επιδεκτική χρήσης) κατά την οποία εκδότης είναι αυτός που αναλαμβάνει την ευθύνη για την πνευματική πατρότητα του διανοήματος.

Η πλαστότητα ως υλική ιδιότητα

Πλαστότητα σημαίνει παραπλάνηση ως προς την ταυτότητα του εκδότη και όχι ως προς την αλήθεια του περιεχομένου του εγγράφου. Μας νοιάζει ποιος ανέλαβε την ευθύνη για το έγγραφο και όχι αν το περιεχόμενο του εγγράφου είναι σύμφωνο με την πραγματικότητα. Πλαστό μπορεί να είναι και ένα έγγραφο με αληθές περιεχόμενο. Για τον ίδιο λόγο πλαστό είναι και ένα έγγραφο που κατασκευάστηκε εκ των υστέρων προκειμένου να αποδείξει ένα αληθινό γεγονός, που αποδεικνυόταν στο παρελθόν από άλλο γνήσιο έγγραφο το οποίο χάθηκε.

Ειδικές περιπτώσεις κατάρτισης πλαστού

Γενικώς κατάρτιση πλαστού υπάρχει όταν ο αληθής εκδότης δεν θέλει να αναλάβει ευθύνη για το διανόημά του (πνευματική-κανονιστική θεωρία). Αυτό μπορεί να το πράξει με τους εξής τρόπους:

- Υπογραφή με όνομα αγνώστου ή ανύπαρκτου προσώπου.
- Υπογραφή με προσθήκη αναληθών στοιχείων

Εκδότης μπορεί να είναι και νομικό πρόσωπο, μέσω των οργάνων του, οπότε στο έγγραφο ενσωματώνεται διανόημα φυσικού μεν προσώπου πλην ενεργούντος ως οργάνου του νομικού προσώπου.

Άλλες ειδικές περιπτώσεις κατάρτισης πλαστού είναι με τη χρήση φωτομοντάζ ή σκάνερ ή με την ψηφιακή ανασύνθεση της φωνής (αφού δεχθήκαμε ότι η ηχητική εγγραφή αποτελεί έγγραφο (ψηφιακό ή μαγνητικό υλικό που εγγράφεται διανόημα).

Πλαστό υπό τεχνική και νομική έννοια

Υπό τεχνική έννοια πλαστό είναι ένα έγγραφο όταν αυτός που το υπογράφει δεν είναι ο παραγωγός του διανοήματος που περιέχεται στο έγγραφο. Υπό νομική έννοια πλαστό είναι το έγγραφο στο οποίο αυτός που υπογράφει δεν αναλαμβάνει την ευθύνη για την παραγωγή του διανοήματος. Η διαφορά φαίνεται με το εξής παράδειγμα:

Ο Α υπαγορεύει στην γραμματέα του Β χρεωστική απόδειξη ύψους 10.000 ευρώ προς τον Γ. Η Β όμως που έχει ερωτικό δεσμό με τον Γ, γράφει 100.000 ευρώ για να προσπορίσει σε αυτόν περιουσιακό όφελος. Εδώ το έγγραφο είναι υπό τεχνική έννοια γνήσιο, καθώς ο υπογράφων Α είναι ο παραγωγός του διανοήματος, αλλά υπό νομική έννοια πλαστό καθώς ο Α προφανώς και δεν αναλαμβάνει την ευθύνη να πληρώσει 100.000 ευρώ στον Γ, όπως υπαγορεύει το έγγραφο. Άρα εκείνο που έχει πάντα σημασία είναι η **εγγυητική λειτουργία**. Αυτό που κοιτάμε είναι αν ο υπογράφων θέλει να δεσμευτεί από το ενσωματωμένο στο έγγραφο διανόημα.

Είναι δυνατή η κατάρτιση πλαστού εγγράφου με παράλειψη:

Αφού η πλαστογραφία είναι έγκλημα **συμπεριφοράς** δεν νοείται τέλεση αυτής με παράλειψη.

Ειδικά ζητήματα

Παραπλάνηση ως προς το όνομα: δεν έχουμε κατάρτιση πλαστού, όταν ο εκδότης θέλει να παραπλανήσει ως προς το όνομά του και όχι ως προς το πρόσωπό του (το όνομα είναι ιδιότητα του προσώπου, αλλά όχι η μόνη ιδιότητα που βοηθά στην εξατομίκευση). Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η υπογραφή ηθοποιού με το καλλιτεχνικό του όνομα.

Υπογραφή μετά από εξάλειψη της υπογραφής του εκδότη: Όταν ο δράστης εξαλείφει από γνήσιο έγγραφο την υπογραφή του εκδότη και στη συνέχεια θέτει τη δική του έτσι ώστε αυτός να φαίνεται ως εκδότης, δεν έχουμε πλαστογραφία, αλλά υπεξαγωγή εγγράφου. Είναι εύλογο ότι εδώ δεν έχουμε πλαστογραφία, αφού η εγγυητική λειτουργία πληρούται: ο φερόμενος ως εκδότης θέλει να αναλάβει την ευθύνη για το διανόημα που ενσωματώνεται στο έγγραφο.

Περίπτωση 2: Νόθευση γνησίου

Νόθευση είναι η αλλοίωση του νοήματος ή της αποδεικτικής ισχύος ενός εγγράφου με μεταβολή του περιεχομένου του, ήτοι με προσθήκη, εξάλειψη ή αντικατάσταση λέξεων, αριθμών ή στοιχείων του. Άρα εδώ για τη στοιχειοθέτηση της νόθευσης απαιτείται η αλλοίωση του νοήματος του εγγράφου. **Αντικείμενο νόθευσης μπορεί να είναι μόνο γνήσιο**

έγγραφο, ενώ η νόθευση πλαστού δεν θεωρείται αξιόποινη. Νόθευση όμως υπάρχει όταν ο δράστης αλλοιώσει το γνήσιο τμήμα ενός εν μέρει ήδη νοθευμένου εγγράφου.

Είναι δυνατή η νόθευση από τον εκδότη γνήσιου εγγράφου;

Ναι είναι δυνατή! Συμβαίνει όταν αυτός εκ των υστέρων μεταβάλλει το περιεχόμενό του χωρίς να έχει τέτοιο δικαίωμα σε χρόνο κατά τον οποίο το έγγραφο έλαβε θέση σύμφωνα με τον προορισμό του σε κάποια έννομη σχέση ή άλλος απέκτησε δικαίωμα στην διατήρηση του αρχικού κειμένου.

Κατάχρηση της εν λευκώ υπογραφής

Σε αυτή την περίπτωση, ο δράστης ενσωματώνει δικό του διανόημα σε υλικό φορέα επί του οποίου υπάρχει γνήσια υπογραφή άλλου προσώπου. Εδώ δεν έχουμε νόθευση **αλλά κατάρτιση πλαστού.**

Η εντολή

Όταν η εξυπαρχής κατάρτιση ενός εγγράφου ή η μεταγενέστερη νόθευση του περιεχομένου γνήσιου εγγράφου γίνεται κατόπιν εντολής ή προγενέστερης συναίνεσης του φερόμενου ως εκδότη, αποκλείεται η αντικειμενική υπόσταση της πλαστογραφίας. Η συναίνεση μπορεί να είναι και σιωπηρή. **Δεν αρκεί** η εικαζόμενη συγκατάθεση του φερόμενου ως εκδότη καθώς και η γενική και αόριστη έγκριση της χρήσης του ονόματος του φερόμενου ως εκδότη, όταν ο τελευταίος αγνοεί το περιεχόμενο του εγγράφου.

Δεν διαπράττει πλαστογραφία εκείνος που συμπληρώνει ένα ήδη υφιστάμενο γνήσιο έγγραφο κατ' εντολή του εκδότη του.

Η εκ των υστέρων έγκριση από τον εκδότη της κατάρτισης ή της νόθευσης δεν είναι σίγουρο ότι αίρει την αντικειμενική υπόσταση της πλαστογραφίας.

Ιδιόχειρα έγγραφα

Τί συμβαίνει όταν ο νόμος απαιτεί ιδιόχειρη ενέργεια όπως πχ για την κατάρτιση ιδιογραφής διαθήκης; Αν για παράδειγμα ο κληρονομούμενος ζητήσει από έναν τρίτο να γράψει τη διαθήκη του και αυτός το κάνει έχουμε πλαστογραφία (πέρα από ακυρότητα που μελετάται στο αστικό δίκαιο);

Στην περίπτωση αυτή **δεν έχουμε πλαστογραφία, σε αντίθεση με την κρατούσα στη θεωρία γνώμη.** Αυτό συμβαίνει καθώς με βάση την πνευματική θεωρία που είναι οδηγός μας, εδώ αυτός που δίνει την εντολή για κατάρτιση ή νόθευση, παρόλο που η ενέργεια μπορεί να γίνει μόνο από αυτόν, αναλαμβάνει την ευθύνη του περιεχομένου του εγγράφου. Άρα

πλαστογραφία δεν μπορεί να γίνει νοητή. **Δεν πρέπει να δημιουργείται σύγχυση μεταξύ των εννοιών γνησιότητα και ακυρότητα εγγράφων.**

Τί συμβαίνει τώρα όταν έχουμε πλαστοπροσωπία; Για παράδειγμα, αν ο Α πάει να γράψει πανελλαδικές για τον Β κατόπιν απαίτησης του Β, έχουμε πλαστογραφία; Με βάση το ανωτέρω σκεπτικό, δεν έχουμε! Μπορούμε να κάνουμε δεκτό ότι σε μια τέτοια περίπτωση στοιχειοθετείται **απόπειρα απάτης**. Μια τέτοια λύση είναι δογματικώς ορθή.

Η χρήση του πλαστού

Διαφέρει από την πλαστογραφία. Πλαστογραφία είναι είτε η κατάρτιση πλαστού είτε η νόθευση γνησίου εγγράφου. Δεν εντάσσεται στην αντικειμενική υπόσταση του βασικού εγκλήματος η χρήση. Στοιχειοθετείται αντικειμενικά όταν ο δράστης καταστήσει τούτο προσιτό στον μέλλοντα να παραπλανηθεί από το περιεχόμενό του τρίτο και του δώσει τη δυνατότητα να λάβει ευθέως και αμέσως γνώση του περιεχομένου του, χωρίς να απαιτείται και να λάβει πράγματι γνώση του εν λόγω εγγράφου ή να παραπλανηθεί αυτός. Άρα περιπτωσιολογικά, υπάρχει χρήση πλαστού:

- Όταν οδηγάμε αυτοκίνητο με πλαστές πινακίδες
- Όταν εμφανίζουμε το πλαστό για να εξαχθεί με βάση αυτό επικυρωμένο αντίγραφο
- Όταν σφραγίζουμε έγγραφο με πλαστή σφραγίδα εφόσον το έγγραφο είναι προορισμένο να καταστεί προσιτό σε άλλους

Αντίστροφα τώρα, δεν μπορεί να θεωρηθεί χρήση (κυρίως γιατί δεν γίνεται προσιτό το έγγραφο σε τρίτους):

- Η απλή κατοχή πλαστού διπλώματος
- Η απλή επίκληση της ύπαρξης πλαστού εγγράφου και η δήλωση του επικαλούντα ότι θέλει να το εμφανίσει, πριν όμως το πράξει. Μετά έχουμε χρήση πλαστού, αφού αυτό γίνεται προσιτό στους τρίτους.
- Η ανάγνωση του περιεχομένου του πλαστού (αμφισβητείται, γίνεται δεκτή όταν δεν μπορεί να υπάρξει μέσω αυτής προσωπική αντίληψη του δέκτη με το μήνυμα)

Ειδικές περιπτώσεις χρήσης

- Η χρήση πλαστού συντελείται και όταν σκοπείται η παραπλάνηση ενδιαμέσου προσώπου δια του οποίου το έγγραφο πρόκειται, κατά το σχέδιο του δράστη, να καταλήξει στο μέλλοντα τελικώς να παραπλανηθεί. Για παράδειγμα, ο δράστης παραδίδει πλαστά έγγραφα στο δικηγόρο του για να τα καταθέσει στο δικαστήριο.
- Χρήση πλαστού στοιχειοθετείται και όταν αυτό γίνεται προσιτό σε αόριστο αριθμό προσώπων. Για παράδειγμα, η πώληση

εμπορευμάτων με πλαστές ετικέτες κάνει το πλαστό έγγραφο προσιτό στο κοινό.

- Είναι τέλος δυνατή η χρήση του πλαστού με παράλειψη, όταν ο δράστης έχει ιδιαίτερη νομική υποχρέωση να αποτρέψει το αποτέλεσμα της περιέλευσης του πλαστού στη γνώση άλλου. Για παράδειγμα, ο Α προκειμένου να παραπλανήσει τον αδερφό του Β για την διανομή της κληρονομιάς περιουσίας, καταρτίζει πλαστή διαθήκη που αναφέρει ότι το 70% της περιουσίας πάει στον Α. Ο Β ανακαλύπτει τη διαθήκη, τη θεωρεί γνήσια, την κηρύσσει κυρία. Ο Α δεν τον αποτρέπει παρόλο που έχει ιδιαίτερη νομική υποχρέωση προς τούτο λόγω της προγενέστερης επικίνδυνης ενέργειάς του.

Ο χρόνος της χρήσης

Θεωρείται ο χρόνος κατά τον οποίο το έγγραφο καθίσταται προσιτό σε άλλον.

Χρήση του πλαστού όταν ο αυτουργός είναι άγνωστος

Η πλαστογραφία **δεν είναι αυτοτελές έγκλημα, δεν διαπράττεται δηλαδή αναγκαστικά από τον ίδιο τον πλαστογράφο** (εγώ πλαστογραφώ, χρησιμοποιεί το πλαστό ο αδερφός μου) άρα για τη στοιχειοθέτηση της χρήσης του πλαστού δεν είναι απαραίτητο να γνωρίζουμε τον δράστη. Μας αρκεί η ύπαρξη πλαστού ή νοθευμένου εγγράφου.

Η χρήση του πλαστού από τον πλαστογράφο ως επιβαρυντική περίπτωση

Όπως αναγράφεται στην ΠΚ 216 παρ. 1 εδ. β, η χρήση του πλαστού ή του νοθευμένου εγγράφου, όταν τελείται από τον πλαστογράφο, κατ' αρχήν δεν θεωρείται αυτοτελές έγκλημα αλλά ως επιβαρυντική περίπτωση του βασικού εγκλήματος.

Το ίδιο ισχύει και όταν η χρήση γίνεται από τον ηθικό αυτουργό της πράξης ή τον άμεσο συνεργό. Μάλιστα η νομολογία διαβλέπει εδώ σχέση απορρόφησης μεταξύ ηθικής αυτουργίας σε πλαστογραφία και χρήσης.

Άρα η χρήση του πλαστού από τον πλαστογράφο **δεν είναι συντιμωρητή υστέρα πράξη**. Θα ήταν τέτοια αν η απαξία συνυπολογιζόταν σ εκείνη της πλαστογραφίας, πράγμα που όμως δεν συμβαίνει, αφού αν ο πλαστογράφος κάνει και χρήση του πλαστού, τιμωρείται βαρύτερα.

Η χρήση για να συμβάλλει στην επιβάρυνση της ποινής **πρέπει να στοιχειοθετεί μια πράξη τελειωτικά άδικη και καταλογιστή, να μην έχει υποκύψει σε παραγραφή, να είναι ένα πλήρες έγκλημα. Επιπροσθέτως απαιτείται γνώση της πλαστότητας από τον**

πλαστογράφο (κυρίως να μην έχει ξεχάσει ότι το έγγραφο που χρησιμοποιεί είναι πλαστό –συμβαίνουν και τέτοια-) **και να υπάρχει ο σκοπός παραπλάνησης δια της χρήσης**. Αυτό μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η χρήση πολλές φορές δεν είναι απλά μια επιβαρυντική περίπτωση αλλά το δεύτερο μέρος ενός σύνθετου εγκλήματος (κατάρτιση/νόθευση-χρήση). Μάλιστα, είναι δυνατόν η συνθετότητα αυτή να σπάει, όταν υπάρχει μεγάλη χρονική απόσταση μεταξύ κατάρτισης/νόθευσης και χρήσης. Εδώ η τιμώρηση ως επιβαρυντική περίπτωση δεν συνάδει με το περί δικαίου αίσθημα, καθώς φαίνεται πως έχουμε δύο αντί για ένα έγκλημα. Άρα η σωστή λύση είναι να ελέγχουμε την ειρήνευση του εννόμου αγαθού:

- Αν έχουμε χρονική, τοπική και τελεολογική ενότητα μεταξύ κατάρτισης/νόθευσης και χρήσης τότε η χρήση αποτελεί συνέχεια της διατάραξης του εννόμου αγαθού την οποία προκάλεσε η πλαστογραφία, άρα έχουμε ένα **σύνθετο έγκλημα (ίδιο ιστορικό γεγονός)**. Αυτό συνάγεται από την φυσική ενότητα της πράξης, πχ καταρτίζω πλαστή απόδειξη και την εμφανίζω σε δίκη περί διαταγής πληρωμής. Εδώ η χρήση **συμπαράγεται με το αρχικό έγκλημα**. Περισσότερο ελέγχουμε το σκοπό και το σχέδιο του δράστη. Θα πρέπει αυτό να περιλαμβάνει και πλαστογραφία και χρήση για να γίνει λόγος για σύνθετο έγκλημα.
- Αντίθετα δεν μπορεί να γίνει λόγος για σύνθετο έγκλημα όταν η χρήση του πλαστού έρχεται να διαταράξει την ήδη αποκατασταθείσα ειρήνευση του εννόμου αγαθού από την διατάραξη που προκλήθηκε από την πλαστογραφία. Το ίδιο συμβαίνει και όταν ο δράστης δεν έχει σκοπό άμεσης χρήσης όταν καταρτίζει πλαστό ή νοθεύει γνήσιο έγγραφο, αλλά σκέφτεται να το πράξει «επί πρόσφορης ευκαιρίας». Σε αυτή την περίπτωση, μεταξύ πλαστογραφίας και χρήσης υπάρχει σχέση **αληθινής πραγματικής συρροής**.

Συμπέρασμα: Η χρήση στερείται αυτοτέλειας μόνο εφόσον τιμωρείται ως επιβαρυντική περίπτωση, δηλαδή μόνο όταν τιμωρείται και η πλαστογραφία (ή η ηθική αυτοουργία ή η άμεση συνέργεια). Αντίθετα, όταν αυτή μένει ατιμώρητη και δεν πρόκειται για περίπτωση σύνθετου εγκλήματος, η χρήση που έγινε από τον πλαστογράφο ανακτά την αυτοτέλειά της και τιμωρείται αυτοτελώς. Συνεπώς αν έχει τελεστεί πλαστογραφία και ο πλαστογράφος έκανε μετά χρήση του πλαστού τότε: Αν η χρήση έλαβε χώρα πριν από την εξάλειψη του αξιοποίνου της πλαστογραφίας, στοιχειοθετείται πλαστογραφία με χρήση και η χρήση λαμβάνεται υπόψη ως επιβαρυντική περίπτωση της πλαστογραφίας. Αν το αξιοποίνιο της πλαστογραφίας εξαλείφθηκε με παραγραφή, η χρήση του πλαστού που έγινε από τον πλαστογράφο σε μεταγενέστερο χρόνο δεν συμπαράγεται ως επιβαρυντική περίπτωση της πλαστογραφίας (εκτός

αν πρόκειται για το ίδιο ιστορικό γεγονός), αλλά τιμωρείται αυτοτελώς εφόσον δεν έχει ούτε αυτό υποκύψει σε παραγραφή. Στην περίπτωση αυτή είναι αδιάφορο αν η χρήση έχει γίνει μετά τη συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής της πλαστογραφίας. Επίσης η χρήση τιμωρείται αυτοτελώς, όταν ο καταρτίσας το πλαστό δεν έχει το σκοπό παραπλάνησης άλλου, άρα ελλείπει το υποκειμενικό στοιχείο του αδίκου της πλαστογραφίας. Κατά την ορθότερη γνώμη, ως επιβαρυντική περίπτωση της πλαστογραφίας λειτουργεί όχι μόνο η χρήση του πλαστού από τον πλαστογράφο αλλά και η εκ μέρους του τελευταίου ηθική αυτουργία σε χρήση καθώς και η συνέργεια του πλαστογράφου σε χρήση από άλλον.

Λόγοι άρσης του αδίκου

Η συγκατάθεση δεν θεωρείται όπως είδαμε λόγος άρσης του αδίκου, αλλά εξ αρχής δεν αφήνει να συγκροτηθεί η αντικειμενική υπόσταση του εγκλήματος.

Για κατάσταση ανάγκης και άμυνα, δυσχερώς μπορεί να γίνει λόγος εδώ. Ως προς τη συναίνεση του παθόντος, θα πρέπει να διακρίνουμε όταν εκείνος ενώπιον του οποίου γίνεται χρήση του πλαστού, πλανάται από τη χρήση του εγγράφου. Τότε δεν είναι νοητή η συγκατάθεση. Όταν δεν πλανάται (πχ σε συνεννόηση με την αστυνομία δέχεται ο Α την εκ μέρους του Β εμφάνιση πλαστού εγγράφου), αίρεται λόγω συναίνεσης το άδικο του αποτελέσματος, οπότε γίνεται λόγος για άρση του αδίκου. Τότε ο δράστης θα τιμωρηθεί για απόπειρα χρήσης.

Υποκειμενική υπόσταση

Δόλος-πραγματική πλάνη

Υποκειμενικά ως προς τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης απαιτείται αλλά και αρκεί δόλος, δηλαδή γνώση και θέληση των περιστατικών που απαρτίζουν την πράξη της πλαστογραφίας. Αρκεί ενδεχόμενος δόλος.

Τον δόλο αποκλείει η πραγματική πλάνη πχ όταν ο δράστης πλανημένα θεωρεί ότι έχει εντολή να υπογράψει με το όνομα του εκδότη.

Αν ωστόσο τα γνωστά στο δράστη περιστατικά δεν συγκροτούν την αντικειμενική υπόσταση του εγκλήματος πχ δεν επαρκούν για τη στοιχειοθέτηση του εγγράφου, δεν μπορούν να παραπλανήσουν κλπ, ο δε πράττων υπολαμβάνει ότι τέλεσε πλαστογραφία, υπάρχει νομιζόμενο έγκλημα.

Ο σκοπός παραπλάνησης

Για τη στοιχειοθέτηση του αδίκου του βασικού εγκλήματος της πλαστογραφίας απαιτείται εκτός από την πλήρωση της αντικειμενικής υπόστασης να έχει ο δράστης κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης και διπλό σκοπό, ήτοι να επιδιώκει αφενός μεν να κάνει χρήση του εγγράφου, αφετέρου δε, με τη χρήση αυτή, να παραπλανήσει τον μέλλοντα να λάβει γνώση του περιεχομένου του εγγράφου ως προς γεγονός κείμενο εκτός του εγγράφου και δυνάμενο να έχει έννομη σημασία. Ο σκοπός εδώ είναι υποκειμενικό στοιχείο του αδίκου. Χωρίς αυτόν, δεν τίθεται το άδικο της πλαστογραφίας.

Ο σκοπός υπάρχει και όταν ο πλαστογράφος δεν σκοπεύει να χρησιμοποιήσει ο ίδιος το έγγραφο (χρήση μέσω παρένθετου προσώπου, παράδειγμα με το δικηγόρο παραπάνω).

Δεν μας αρκεί ο δράστης να αποδέχεται την παραπλάνηση θεωρώντας την πιθανή. Θα πρέπει να την θέλει. Θα πρέπει να θέλει να παραπλανήσει μέσω της αποδεικτικής δύναμης του πλαστού ή του νοθευμένου εγγράφου. Πάντως, **δεν απαιτείται το πλαστό να είναι το μόνο μέσο παραπλάνησης για τη στοιχειοθέτηση του εγκλήματος.** Πάντα όμως απαιτείται η παραπλάνηση να οδηγήσει σε τον παραπλανούμενο σε μια νομικά σημαντική συμπεριφορά. Για παράδειγμα αν ο Α πλαστογραφήσει πτυχίο νομικής για να χαροποιήσει τους γονείς του, δεν έχουμε έγκλημα. Αν το κάνει για να λάβει επίδομα, τότε έχουμε πλαστογραφία. Με λίγα λόγια, ο σκοπός παραπλάνησης συντρέχει μόνο όταν το γεγονός ως προς το οποίο ο πλαστογράφος σκοπεύει να παραπλανήσει αναφέρεται σε δικαίωμα ή έννομη σχέση του παρόντος.

Η προσφορότητα της παραπλάνησης

Η νομολογία του ΑΠ απαιτεί το πλαστό έγγραφο να μπορεί αντικειμενικά με τη χρήση του να παραπλανήσει άλλον για γεγονός που μπορεί να έχει έννομες συνέπειες, να είναι δηλαδή πρόσφορο να παράγει έννομες συνέπειες. Αν δεν υπάρχει προσφορότητα, δεν στοιχειοθετείται έγκλημα. Η προσφορότητα συναρτάται πάντα με τον δέκτη. Αν δεν συνέβαινε αυτό και αορίστως γινόταν δεκτή η προσφορότητα θα είχαμε πρόβλημα με την αρχή *lex certa*.

Τετελεσμένο-Απόπειρα

Τελείωση: Η τελείωση επέρχεται όταν αντικειμενικά επί μεν καταρτίσεως δημιουργείται η εντύπωση ότι ο εκδότης είναι διαφορετικός του πραγματικού, επί δε νοθεύσεως ότι το νόημα του εγγράφου είναι διαφορετικό από το αρχικό. Αν γίνουν πολλές νοθεύσεις στο ίδιο έγγραφο, το έγκλημα θεωρείται τετελεσμένο ήδη από τη συντέλεση της πρώτης νόθευσης (πχ νοθεύω πρώτα την ημερομηνία

έκδοσης επιταγής, μετά το ποσό, τό έγκλημα τελειούται από τη νόθευση της ημερομηνίας). Άρα αν υπαναχώρησω αφού τελέσω την πρώτη νόθευση από το σχέδιό μου να τελέσω πολλές νοθεύσεις στο ίδιο έγγραφο, δεν έχουμε υπαναχώρηση από μη πεπερασμένη απόπειρα, αλλά τελεσμένο έγκλημα. Άρα δεν ισχύει η ΠΚ 44 παρ. 1.

Εννοείται ότι για την τελείωση απαιτείται σύμφωνα με την αρχή του ταυτοχρόνου να υπάρχει και ο σκοπός χρήσης και παραπλάνησης.

Απόπειρα: Απόπειρα κατάρτισης ή νόθευσης υπάρχει σε κάθε περίπτωση έναρξης των πράξεων αυτών με πρωϊμώτατο στοιχείο την διατάραξη της ειρηνευμένης κατάστασης του εννόμου αγαθού, πχ ο δράστης αρχίζει τη σύνταξη σχεδίου που προτίθεται να χρησιμοποιήσει αν το κρίνει επιτυχές.

Απόπειρα χρήσης στοιχειοθετείται όταν ο δράστης επιχειρήσει πράξη που κατευθύνεται αντικειμενικά στο να καταστήσει το έγγραφο προσιτό σε εκείνον που αυτός αποσκοπεί να παραπλανήσει χωρίς όμως αυτή η δυνατότητα άμεσης πρόσβασης στο έγγραφο τελικά να επιτευχθεί. Έτσι στοιχειοθετείται απόπειρα χρήσης πχ όταν ο δράστης παραδώσει το πλαστό έγγραφο στο ταχυδρομείο, αυτό όμως δεν καταλήξει στον προορισμό του και επομένως δεν καταστεί προσιτό σε εκείνον που προορίζεται να παραπλανήσει.

Αν ο σκοπός παραπλάνησης υπήρχε μεν κατά το χρόνο της κατάρτισης ή της νόθευσης, εκλείπει όμως μεταγενέστερα και ο δράστης καταστρέψει το πλαστό έγγραφο, υπάρχει κατά την ορθότερη άποψη υπαναχώρηση από πεπερασμένη απόπειρα.

Συμμετοχή

Συναυτουργία: Είναι δυνατή εφόσον υπάρχει συναπόφαση και συνεκτέλεση, ήτοι αντικειμενικά σύμπραξη πλειόνων στην κατάρτιση πλαστού ή τη νόθευση γνήσιου εγγράφου και υποκειμενικά κοινός δόλος των συναυτουργών. Είναι επίσης δυνατή και στην κατ' εξακολούθηση πλαστογραφία (λόγος κατωτέρω).

Έμμεση αυτουργία: Αφού δεν είναι ιδιόχειρο έγκλημα, μπορεί να τελεστεί και κατά έμμεση αυτουργία. Έτσι, αν ο δράστης που σκοπεύει να κάνει χρήση του πλαστού παραπλανήσει άλλον πλανώμενο περί τη σημασία της πράξης του να καταρτίσει πλαστό έγγραφο ή να νοθεύσει γνήσιο είναι έμμεσος και όχι ηθικός αυτουργός. Εδώ ο πλανώμενος δεν έχει σκοπό παραπλάνησης άρα η πράξη του δεν είναι άδικη. Κατάρτιση πλαστού κατά έμμεση αυτουργία υπάρχει και στην περίπτωση υφαρπαγής της υπογραφής με παραπλάνηση ως προς το περιεχόμενο του εγγράφου πχ όταν ο δράστης παριστά ψευδώς στον παθόντα ότι το έγγραφο που ο τελευταίος υπογράφει είναι χωρίς οικονομική σημασία γιατί στην

περίπτωση αυτή το έγγραφο δεν προέρχεται πνευματικώς από αυτόν. Το ίδιο ισχύει και όταν ο αυτουργός πράττει μεν με δόλο αλλά χωρίς τον επιπρόσθετο και αξιούμενο για τη θεμελίωση του αδίκου σκοπό.

Ηθική αυτουργία: Απαιτείται πρόκληση απόφασης και τέλεση άδικης πράξης από τον αυτουργό, δηλαδή πράξης που υποδηλώνει τουλάχιστον αρχή εκτέλεσης.

Άμεση συνέργεια: Θεμελιώνεται αντικειμενικά και υποκειμενικά με την ηθελημένη παροχή άμεσης συνδρομής στον αυτουργό, με γνώση του πράττοντος ότι αυτή παρέχεται στην πράξη της πλαστογραφίας και κατά την εκτέλεση αυτής, ήτοι με την ηθελημένη και εν γνώσει του δράστη παροχή άμεσης υποστήριξης της κύριας πράξης της πλαστογραφίας με την οποία συνδέεται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε χωρίς τη βοηθητική αυτή ενέργεια του άμεσου συνεργού δεν θα ήταν με βεβαιότητα δυνατή η τέλεση της πλαστογραφίας κάτω από τις περιστάσεις που διαπράχθηκε.

Απλή συνέργεια: Νοείται τόσο στην κατάρτιση όσο και στη νόθευση ή τη χρήση. Απλός συνεργός στην κατάρτιση είναι πχ εκείνος που επιτρέπει στον πλαστογράφο να κάνει χρήση του ονόματός του προς σκοπό της παραπλάνησης περί την ταυτότητα.

Ιδιαίτερες ιδιότητες ή σχέσεις (ΠΚ 49 παρ. 2)

Όπως προκύπτει από την ΠΚ 49 παρ. 2, για να έχει η υπό στενή έννοια συμμετοχή στην κακουρηγηματική πλαστογραφία (ηθική αυτουργία και συνέργεια) χαρακτήρα κακουργήματος, πρέπει ο σκοπός πορισμού περιουσιακού οφέλους και γενικότερα η επιβαρυντική περίσταση της ΠΚ 216 παρ. 3 να συντρέχει και στο πρόσωπο του ηθικού αυτουργού ή συνεργού και δεν αρκεί η συνδρομή της μόνο στο πρόσωπο του αυτουργού. Έτσι, για την καταδίκη πχ του ηθικού αυτουργού σε κατ' επάγγελμα διαπραχθείσα κακουρηγηματική πλαστογραφία πρέπει κι αυτός να έχει ενεργήσει κατ' επάγγελμα.

Τόπος τέλεσης της πλαστογραφίας

Τόπος τέλεσης του εγκλήματος είναι μόνο ο τόπος όπου καταρτίστηκε το πλαστό έγγραφο ή νοθεύτηκε το γνήσιο και όχι ο τόπος όπου ο δράστης σκόπευε να προβεί στην χρήση του εγγράφου, αφού η ουσιαστική αποπεράτωση των εγκλημάτων σκοπού δεν είναι στοιχείο της αντικειμενικής υπόστασης του εγκλήματος.

Σε περίπτωση χρήσης του πλαστού από τον πλαστογράφο: Τόπος τέλεσης του όλου εγκλήματος είναι όχι μόνο ο τόπος κατάρτισης ή νόθευσης, αλλά και ο τόπος χρήσης ακόμα και όταν η τελευταία δεν έχει ανακτήσει την αυτοτέλειά της.

Ποινική κύρωση

Είναι πλημμέλημα που τιμωρείται με 3 μήνες φυλάκιση τουλάχιστον. Σε περίπτωση χρήση του πλαστού/νοθευμένου εγγράφου από τον πλαστογράφο το πλαίσιο ποινής δεν αλλάζει, αλλά ο δικαστής λαμβάνει υπόψη την επιβαρυντική περίσταση κατά την επιμέτρηση της ποινής.

Η κακουργηματική πλαστογραφία

Σύμφωνα με την ΠΚ 216 παρ. 3 τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 έτη ο δράστης που κατά το χρόνο της τέλεσης της πράξης είχε πρόσθετο σκοπό να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος ή να προκαλέσει σε τρίτον περιουσιακή ζημία τουλάχιστον 73.000 ευρώ.

Με την ίδια ποινή τιμωρείται και ο κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια πλαστογράφος όταν το συνολικό όφελός του ή η συνολική προκληθείσα ζημία είναι πάνω από 15.000 ευρώ.

Άρα έχουμε ένα υποκειμενικό στοιχείο, το σκοπό προσπόρισης παράνομου περιουσιακού οφέλους ή πρόκλησης περιουσιακής βλάβης και ένα αντικειμενικό στοιχείο, το ποσό των 73.000 ευρώ. Άρα μιλάμε για **έγκλημα σκοπού** και δεν μας νοιάζει αν τελικά ο σκοπός επετεύχθη. Μας νοιάζει να επιδιώχθηκε τέτοιος σκοπός.

Έννοια περιουσιακού οφέλους

Ως περιουσιακό όφελος νοείται κάθε βελτίωση της περιουσιακής κατάστασης του δράστη ή άλλου υπέρ του οποίου ενεργεί, η οποία επέρχεται νε την αύξηση της οικονομικής αξίας της περιουσίας του ωφελούμενου ή με την απόβηση της μείωσης της περιουσίας με βλάβη τρίτου. Επειδή το έννομο αγαθό που προστατεύεται στην κακουργηματική πλαστογραφία (η ιδιοκτησία) δεν είναι προσωποπαγές, είναι δυνατόν με την τέλεση μιας πράξης να ζημιωθεί η περιουσία περισσοτέρων. Τότε για τη στοιχειοθέτηση αθροίζουμε όλες τις ζημιές. Επί συναυτουργίας, λαμβάνουμε υπόψη το όφελος που επεδίωξαν μαζί οι συναυτουργοί. Πάντα ζητείται μια ύπαρξη υλικής αντιστοιχίας μεταξύ εγκλήματος και περιουσιακής βλάβης.

Κατ' εξακολούθηση πλαστογραφία

Υπάρχει όταν έχουμε περισσότερες πράξεις που όλες μαζί οδηγούν στις 73.000 ευρώ, σε αντίθεση με τη μία πράξη που αμέσως οδηγεί στις 73.000 ευρώ από ένα παθόντα ή τη μία πράξη που οδηγεί στις 73.000 ευρώ από πολλούς παθόντες που πλανήθηκαν από το πλαστό ή το νοθευμένο έγγραφο. Δημιουργεί προβλήματα στη θεωρία καθώς όπως είδαμε δεν υπάρχει αυτοτέλεια των μερικότερων πλαστογραφιών, αλλά αθροίζονται όλες για να δούμε αν πιάνουν το όριο για κακουργηματική πλαστογραφία. Ενδιαφέρον εδώ έχει το θέμα της συνέργειας. Αν ο συνεργός βοηθήσει τον αυτοργό σε μια πλαστογραφία από τις πολλές, αποβλέποντας όμως στο συνολικό όφελος του πλαστογράφου τότε συμμετέχει στην κατ' εξακολούθηση κακούργημα.

Συρροές

Αληθινή συρροή

Η πλαστογραφία συρρέει αληθώς με:

- Την έκδοση ακάλυπτης επιταγής
- Την απιστία στην υπηρεσία
- Την υπεξαίρεση στην υπηρεσία
- Την υπεξαίρεση
- Την ψευδή βεβαίωση
- Την κλοπή

Ειδικά ζητήματα

Περίπτώσεις ενότητας πράξεων

Αφού το έννομο αγαθό το οποίο προσβάλλει η πλαστογραφία δεν είναι προσωποπαγές, στοιχειοθετείται ένα έγκλημα ακόμα και αν με τη χρήση αυτού του εγγράφου πλανηθούν πλείονες στο πλαίσιο της αυτής πράξης. Το ίδιο ισχύει και όταν έχουμε την αντίστροφη περίπτωση, όταν δηλαδή ο δράστης με τη χρήση πλειόνων πλαστών εγγράφων παραπλανήσει ένα πρόσωπο έστω και αν δεν είχε αυτό το σκοπό.

Σχέση ηθικής αυτοουργίας/άμεσης συνέργειας και χρήσης

Η χρήση του πλαστού ή του νοθευμένου εγγράφου από τον ηθικό αυτοργό της πράξης ή τον άμεσο συνεργό συνιστά επιβαρυντική περίπτωση τιμωρούμενη κατά την ΠΚ 216 παρ. 1. Άρα **δεν υφίσταται αληθής συρροή μεταξύ της ηθικής αυτοουργίας/άμεσης συνέργειας και τη χρήση του πλαστού από αυτά τα πρόσωπα.**

Σχέση κατάρτισης και νόθευσης

Έχουμε να κάνουμε με ένα σωρευτικώς μικτό έγκλημα οπότε, αν ένας δράστης τελέσει μια κατάρτιση πλαστού και μια νόθευση γνησίου εγγράφου **τελεί 2 εγκλήματα σε αληθινή πραγματική συρροή και όχι ένα κατ' εξακολούθηση έγκλημα.**

Πλαστογραφία και απάτη

Κατά την νομολογία του ΑΠ, μεταξύ τετελεσμένης απάτης και πλαστογραφίας με χρήση του πλαστού, υπάρχει **αληθής συρροή και δεν απορροφάται η μία πράξη από την άλλη.** Έχουμε να κάνουμε με δύο αυτοτελή εγκλήματα που το καθένα συγκροτείται από δικά του στοιχεία.

Αν έχουμε απόπειρα απάτης γίνεται δεκτή η **φαινόμενη συρροή** και η απόπειρα απορροφάται από τη χρήση του πλαστού ή του νοθευμένου εγγράφου που γίνεται με σκοπό περιουσιακού οφέλους δια βλάβης τρίτου. **Αυτό συμβαίνει όταν τα ψευδή γεγονότα που παραστάθηκαν ως αληθινά ταυτίζονται ως προς αυτά που συνιστούν τη χρήση του πλαστού.** Άλλωστε η χρήση του πλαστού περιλαμβάνει και την απαξία της διακινδύνευσης της περιουσίας που προκαλείται από την απόπειρα απάτης.

Αναιρετικός έλεγχος (για σύνδεση με ποινική δικονομία)

Αντικειμενική υπόσταση: Η καταδικαστική απόφαση πρέπει να αναφέρει αν η πράξη για την οποία εχώρησε η καταδίκη συνιστά κατάρτιση πλαστού ή νόθευση γνησίου εγγράφου. Δεν αρκεί η παράθεση των πραγματικών περιστατικών και ο χαρακτηρισμός αυτών ως πλαστογραφίας.

Επίσης, δεδομένου ότι είναι σωρευτικώς μικτό έγκλημα αν διαφέρει ο τρόπος τέλεσης που αναγράφεται στο διατακτικό από αυτόν που αναγράφεται στο αιτιολογικό της απόφασης, τότε η απόφαση καθίσταται αναιρετέα **για έλλειψη νόμιμης βάσης.**

Υποκειμενική υπόσταση: Πρέπει η απόφαση να παραθέτει συγκεκριμένα περιστατικά από τα οποία προκύπτει ο δόλος και ειδικότερα η γνώση της πλαστότητας.

Ειδικά όσον αφορά την πλαστογραφία με χρήση πλαστού από τον ίδιο δράστη (επιβαρυντική περίπτωση) πρέπει να παραθέτονται και τα πραγματικά περιστατικά που αποδεικνύουν τον **σκοπό παραπλάνησης** του δράστη. Ειδικότερα πρέπει να αναφερθούν ποιόν ήθελε να παραπλανήσει, ως προς ποιο γεγονός εσκοπείτο η παραπλάνηση και

ποιές ήταν οι έννομες συνέπειες του γεγονότος που υπήρχε στο πλαστό έγγραφο.

Στην πλημμεληματική πλαστογραφία δεν απαιτείται να αποδεικνύεται ο σκοπός περιουσιακής βλάβης από το δράστη.

Συμμετοχή: Πρέπει να διευκρινίζεται αν ο δράστης ήταν φυσικός αυτουργός ή ήταν συμμετοχος (ηθικός, έμμεσος αυτουργός, συνεργός), ειδάλλως πάλι έχουμε **έλλειψη νόμιμης βάσης**.

Ενώ με βάση τη νομολογία επί **συναυτουργίας** δεν απαιτείται η εξειδίκευση του τι έκανε ο κάθε συναυτουργός, θα πρέπει να γίνει δεκτή η αντίθετη άποψη (Μυλωνόπουλος) καθώς έτσι διασφαλίζεται το δικαίωμα στη δίκαιη δίκη (και δίκαιη ποινή) κατά το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ και η νομολογία του ΑΠ περί ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας.

Επί **ηθικής αυτουργίας** πρέπει να αναφέρονται ο τρόπος και τα μέσα που χρησιμοποίησε ο ηθικός αυτουργός και τα οποία αιτιωδώς οδήγησαν τον δράστη στην απόφαση για τέλεση της πλαστογραφίας. Δεν απαιτείται να είναι γνωστός ο αυτουργός για την τιμώρηση του ηθικού αυτουργού.

Αυτό δεν συμβαίνει επί συνέργειας. Εδώ θα πρέπει να **συγκεκριμενοποιείται** και ο αυτουργός της πράξης, δηλαδή ο χρήστης του πλαστού, τον οποίο βοήθησε ο συνεργός καθώς και ο δόλος του συνεργού ως προς τη χρήση του πλαστού, ειδάλλως η απόφαση είναι αναιρετέα για **έλλειψη αιτιολογίας**.

Μεταβολή της κατηγορίας

Θεωρείται ανεπίτρεπτη:

- η μεταβολή από πλαστογραφία σε χρήση του πλαστού, το οποίο όμως καταρτίστηκε ή νοθεύτηκε από τρίτον
- η μεταβολή από νόθευση σε κατάρτιση πλαστού διότι η απαγγελθείσα κατηγορία δεν συμπίπτει με την κατηγορία με βάση την οποία γίνεται η παραπομπή, ενώ ο κατηγορούμενος κλήθηκε να υπερασπιστεί εαυτόν έναντι της πρώτης κατηγορίας που είναι εννοιολογικώς διαφέρουσα από τη δεύτερη.

Επιτρέπεται η μεταβολή:

- Από κατάρτιση πλαστού με χρήση αυτού σε απλή χρήση πλαστού (μεταβολή προς όφελος του κατηγορούμενου)

Είναι δυνατή η εξάλειψη του αξιοποίνου:

Ο πλαστογράφος δεν ωφελείται αν επιστρέψει το χρηματικό ποσό που απέκτησε με την παράνομη πράξη του. Βέβαια, κάνοντας μια αναλογική εφαρμογή in bonam partem της διάταξης ΠΚ 379 περί έμπρακτης

μετάνοιας μπορεί να αρθεί το αξιόποινο του κακουργηματικού χαρακτήρα της πλαστογραφίας.